



آزمون معارف اسلامی و روادی به دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

آزمون ۳۳ - آذرماه ۱۳۹۶

عنوان رشته انتخابی : مدیریت آموزشی

عنوان آزمون : فقه

۱- عبارت زیر را ترجمه کنید:

الصلاة : يجب قضاء الفرائض اليومية مع الفوات حال البلوغ والعقل والخلو عن الحيض والنفاس والكفر الاصلی
و يقضى المرتد زمان رده .

۲- عبارت زیر را ترجمه و برای آن مثال بیاورید:

« يحرم صوم العيدين و صوم يوم الشك بنية الفرض و لو صامه بنية النفل اجزاء ان ظهر كونه من رمضان و لو رد
فقولان اقربهما الاجزاء »

۳- مورد تجارت حرام را مشخص کنید و علت حرمت را بنویسید:

-فروش گندم با خاک مخلوط آن

-فروش موی حیوان میتة

-فروش روغن نجس برای چراغ روشنایی در خیابان

-فروش شیر مخلوط با آب

۴- دلیل هر حکم (از مباحث نکاح) را بنویسید:

-نفقة زوجه قضا می شود ولی نفقه اقارب قضا نمی شود .

-شرط خیار در ضمن عقد نکاح جایز نمی باشد .

۵- تفاوت عده طلاق و عده وفات را در زن باردار بنویسید.

هر سوال ۴ نمره دارد



آزمون معارف اسلامی ورودی به دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

آزمون ۳۳ - آذرماه ۱۳۹۶

عنوان آزمون : تفسیر .
عنوان رشته انتخابی : تمامی رشته‌ها

لطفاً به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. (هر پرسش دو و نیم نمره دارد).

۱. تفسیر آیه " قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ." از سوره مبارکه ق را بنویسید
۲. در آیه "وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حَيْثُ مَشَكِينًا وَيَتِيمًا وَيَسِيرًا." از سوره مبارکه الانسان، مرجع ضمیر ۵ در چه چیست؟
۳. در آیات "السَّمْسُ وَالْقَمَرُ يُسَبِّحَانِ. وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ." از سوره مبارکه الرحمن، اولاً مراد از "النجم" چیست؟ ثانياً منظور از "يسجدان" چیست؟
۴. منظور از " الحنث العظيم " در آیه " وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَىٰ الْحِنثِ الْعَظِيمِ." از سوره مبارکه الواقعة چیست؟
۵. استثناء در آیات "سَنُقَرِّبُكَ فَلَا تَنْسَى. إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى." از سوره مبارکه الاعلى بیانگر چه مطلبی است؟
۶. در آیات نخستین از سوره مبارکه مطففین " وَإِنَّا لِلْمُطَفِّفِينَ. الَّذِينَ إِذَا أَكْمَلُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ. وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ. أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ. لِيَوْمٍ عَظِيمٍ." " يظن " به چه معناست؟ آیا نباید به آخرت یقین داشت؟
۷. چرا فاعل عبس در آیات " عَبَسَ وَتَوَلَّى. أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى." نمی تواند رسول مکرم اسلام صلی الله علیه و آله باشد؟
۸. مراد از آوردن جهنم در آیه " وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَلَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَ أَتَىٰ لَهُ الذِّكْرَى." از سوره مبارکه الفجر چیست؟

موفق باشید



آزمون معارف اسلامی ورودی به دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

آزمون ۳۳ - آذرماه ۱۳۹۶

عنوان رشته انتخابی : مدیریت آموزشی

عنوان آزمون : اصول فقه

۱- هریک از موارد زیر را تبیین نمایید.

الف) اجماع منقول (ب) مسلک طریقت اماره (ج) شبهه مفهومیه

۲- براساس آیه نبا حجیت خبر واحد را ثابت کنید.

ان جائکم فاسق نبأ فتنینوا ان تصیبوا قوما" بجهاله فتصبحوا علی ما فعلتم نادمین

از میان سه سوال ۳ و ۴ و ۵ فقط به دو سوال پاسخ دهید.

۳- در عبارات زیر نوع عام را با دلیل مشخص نموده و تفاوت آن دو را بنویسید.

الف- هیچ مالی را از تصرف صاحب آن نمی توان بیرون کرد مگر به حکم قانون.

ب- در صورت پیروزی به مجموع بازیهای تیم ملی فوتبال در مرحله مقدماتی جام جهانی جوایز ارزنده ای اهدا می گردد.

۴- با توجه به عبارت اول کدامیک از عبارات "الف تا د" صحیح می باشد؟ توضیح دهید.

اگر در مجموعه قوانین دانشگاه ابتدا آمده باشد " به دانشجویان شهریه پرداخت می گردد. و سپس در قانون بعدی بیاید " به دانشجویان مجرد شهریه پرداخت نمی گردد."

الف- قانون نسبت به پرداخت شهریه به دانشجویان متاهل ساکت است.

ب- می توان به دانشجویان مجرد شهریه پرداخت نمود.

ج- قانون فوق نسبت به پرداخت شهریه به دانشجویان متاهل موکد است.

د- شهریه به دانشجویان متاهل پرداخت می گردد.

۵- با توجه به نظر مرحوم مظفر هریک از موارد مشخص شده زیر مفهوم دارد یا خیر؟ نوع مفهوم را بیان

نموده و در صورت داشتن مفهوم آن را بنویسید.

الف) هرگاه کسی در حال خواب یا بیهوشی، شخصی را بکشد قصاص نمی شود

ب- هر گونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون.

ج- اگر راننده اتومبیل ، فاقد گواهینامه باشد جریمه می شود.

هر سوال ۵ نمره دارد.



اداره کل آموزش و تحصیلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بسمتعالی

شماره سندلی

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

عنوان رشته انتخابی دکتری: فقه و مبانی حقوق

نام آزمون: فقه

۱. عبارت زیر را توضیح دهید، ترجمه کافی نیست.

- الشاک فی الطهارة مع تیقن الحدث محدث. لماذا؟ و الشاک فی الحدث متطهر. لماذا؟ و الشاک فیهما مع تیقن وقوعهما محدث. لماذا؟
ضمن توضیح متن، ثمره قول به کشف و نقل را بنویسید.

- بیع / یشرط فی اللزوم الملک أو إجازة المالك فبدونه يقع العقد موقوفاً لا باطلاً من أصله و الاجازة اللاحقة کاشفة عن صحة العقد من حين وقوعه لا ناقله له من حينها.

۲. عول و تعصیب را در قالب مثال توضیح دهید.

۳. تفاوت خیار شرط و اشتراط را بیان نموده و شروط متعاقدين را ذکر نمایید.

۴. با توجه به عبارت زیر کیفیت و جوب تسبیحات اربعه در نماز را بیان نمایید.

و یجزی فی غیرهما من الركعات الحمد وحدها أو التسبیح بالاربع المشهوره اربعاً: بأن یقولها مرة أو تسعاً بإسقاط التكبير من الثلاث علی ما دلت علیه رواية حریز. او عشرًا بإثباته فی الأخيرة أو اثنی عشر بتکریر الأربع ثلاثاً.



اداره کل آموزش و تحصیلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بسم تعالی

شماره سندلد

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

نام آزمون: فقه

عنوان رشته انتخابی دکتری: قرآن و حدیث و فلسفه

۱. شروط التیمم عدم الماء بأن لا یوجد مع طلبه علی الوجه المعتبر او عدم الوصیلة الیه او الخوف من استعماله. عبارت را توضیح دهید.
۲. یشرط فی اللزوم الملک أو إجازة المالك فبدونه يقع العقد موقوفاً لا باطلاً من أصله و الاجازة اللاحقة كاشفة عن صحة العقد من حين وقوعه لا ناقلة له من حينها.
۳. طبقات ارث را توضیح دهید.
- ضمن توضیح متن، ثمره قول به كشف و نقل را بنویسید.
۴. لابد من كون المقر كاملاً خالياً من الحجر للسفه اما الحجر للفلس فانه مانع من الاقرار بالعين دون الدين و اما الخلو من السفه فهو شرط في الاقرار المالي.
- ضمن توضیح عبارت فوق حکم اقرار غیر مالی سفیه را ضمن مثال بنویسید.
۵. فرق بین رکن و واجب در نماز چیست؟ ارکان را نام ببرید.



اداره کل آموزش و تحصیلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بسم تعالی

شماره سند ملی

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

نام آزمون: فقه

عنوان رشته انتخابی دکتری: همه گرایشهای رشته حقوق

۱. متون ذیل را توضیح دهید. ترجمه کافی نیست.

الف: لایجوز اشتراط الخيار فی العقد فیبطل العقد باشتراط الخيار فیه. چرا؟ و قیل سیبطل الشرط خاصّة. چرا؟ و یصح اشتراط الخيار فی الصداق لان اشتراط الخيار فیه غیر مناف لمقتضی العقد.

ب: بیع / یشرط فی اللزوم الملک أو إجازة الملک فبدونه یقع العقد موقوفاً لا باطلاً من أصله و الاجازة اللاحقة کاشفة عن صحة العقد من حین وقوعه لا ناقلة له من حینها.

ضمن توضیح متن، ثمره قول به کشف و نقل را بنویسید.

ج: لایضمن المستأجر العین الا بالتعدی و التفريط. چرا؟

و لو شرط فی العقد الاجارة ضمانها بدونهما فسد العقد. چرا؟

۲. مدعی و منکر را در قالب مثال تعریف نمایید.

۳. طبقات ارث را توضیح دهید.

۴. اصطلاحات زیر را توضیح دهید.

مرتهن

عامل

جاعل

بائن

عول

موصی له



اداره کل آموزش و تحصيلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بسمتعالی

شماره سندلد

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

نام آزمون: فقه

عنوان رشته انتخابی دکتری: علوم سیاسی و ارتباطات

۱. توضیح با بیان دلیل: و اذا كبر المأموم و شك في بقاء الامام راعها فلا يحكم بادرأه الجماعة (لماذا)؟

۲. آیا فریضه امر به معروف و نهی از منکر، خاص حکومت است؟ ادله قائلین و مخالفین آنها را بیان، و در صورت ناتمام بودن، نقد نمائید.

۳. شرایط عامه زکات را نام ببرید.

۴. آیا روایت ابوبصیر (عن ابی عبدالله: «کل رایه ترفع قبل قیام القائم فصاحبها طاغوت یعبد من دون الله عزوجل») حکم و جوب جهاد را در آیه شریفه «قاتلوهم حتی لا تكون فتنة و یكون الدین كله لله» مقید به زمان حضور امام زمان (عج) می نماید؟ چرا؟

۵. توضیح دهید: و أما الدفاع إذا دهم المسلمین عدوً یخشی منه علی بیضة الإسلام، فواجب بشرط القدرة لا غیر إتفاقاً. و هكذا إذا كان المسلم فی أرض المشركین و غشاهم عدوٌ خاف منه علی نفسه لوجوب الحفاظ علی النفس من الهلاك لقوله تعالی: «ولا تُلْقُوا بِأیدیكم الی التهلكة»



اداره کل آموزش و تحصیلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

باستعمال

شماره سندلم

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

زمان آزمون: ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

نام آزمون: فقه

عنوان رشته انتخابی دکتری: مدیریت و اقتصاد

۱. توضیح دهید: من دفع باعتقاد وجوب الزکاة علیه و بان العدم لم یجزه ذلك عما یجب علیه بعد الدفع و جاز له الاسترجاع مع بقاءها و المطالبة ببدلها مع تلفها و علم المدفوع الیه بواقع الحال لقاعدة علی الید و اما مع الجهل بواقع الحال فلا ضمان علیه للتغیر.
۲. مراد از کاشف یا ناقل بودن اجازه در بیع فضولی را توضیح و ثمره آن را بیان نمائید و این عبارت را در توجیه کاشف بودن اجازه تبیین نمائید: لعل الاولی فی توجیه الکشف ان یقال ان المالك حينما یجیز العقد یجیزه من حین صدوره. و لیس من حین الإجازة، و لازم ذلك تحقق المملکة من حین العقد لشمول ادله الإمضاء له بلحاظ زمان صدوره.
۳. توضیح دهید: و یصح بیع الدین بمال موجود و إن کان أقل منه ما لم یلزم الربا. و لایصح بیعه بدین مثله. و لایجوز تأجیل الدین عند حلوله بزیادة و إن جاز تعجیل المؤجل ولو بإسقاط بعضه
۴. ارکان عقد اجاره اشخاص و املاک را نام برده و این عبارت را در مورد یکی از شروط آن توضیح دهید. «: «الاجاره من العقود اللازمة لا تنفسخ الا بالتقایل او بالفسخ عند اشتراط الخيار او تخلف الشرط. و أما تحقق الفسخ بالتقایل، فلأن الحق لا یعدو المتعاقدين بعد و ضوح ان اللزوم حقی لاحکمی.»
۵. و اما شرعیة الاجارة فنابتة بقوله تعالى، أو فوا بالعقود، إلا أن تكون تجارة عن تراض و بالروایات الواردة لبيان احكامها التي تأتي الاشارة إلى بعضها، بل بالضرورة التي لا یحتاج معها إلى دلیل. تتحقق الاجارة بالمعاطاة. وهي من العقود اللازمة التي لا تنفسخ الا بالتقایل أو بالفسخ عند اشتراط الخيار أو تخلف الشرط. و المشهور جواز الاجارة المعاطاتية الا اذا تصرف احدهما فيما انتقل إليه.



اداره کل آموزش و تحصیلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بسم تعالی

شماره سندلم

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

عنوان رشته انتخابی دکتری: الهیات و حقوق

نام آزمون: اصول فقه

۱. ضمن توضیح تداخل اسباب و مسببات در قالب مثال، بنویسید مقتضای اصل عملی در آنها چیست؟ چرا؟

۲. مقدمات حکمت را با ذکر مثال بنویسید.

۳. آیا امثال اوامر اضطراری مجزی از اوامر واقعی می باشد؟ چرا؟

۴. اصطلاحات زیر را توضیح دهید.

الف: حکومت و ورود

ب: واجب عینی، واجب تعینی

ج: مرجح جهتی و مرجح صدوری

د: مصلحت سلوکیه

ه: تمسک به عام در شبهات مصداقیه

و: اماره



اداره کل آموزش و تحصیلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بسم تعالی

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

شماره سندلی

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

عنوان رشته انتخابی دکتری: همه رشته‌ها بجز الهیات و حقوق

نام آزمون: اصول فقه

۱. إذا كان المفهوم عاما و ورد خاص معارض له نحو: أكرم الناس إن كانوا عدولا؛ و أكرم المجاهد الفاسق، فالظاهر تخصيص المفهوم و لكن لا بنفسه لأنه قضية لبية لا يمكن تخصيصها كما قرروا، و لكن التخصيص يكون في منطوقه فيكون المعنى: أكرم الناس إن كانوا غير المجاهد منهم عدولا.
۲. چه تفاوتی بین باب تعارض ادله و تزامم وجود دارد؟ برای هر کدام مثالی بزنید
۳. آیا نهی دلالت بر بطلان دارد؟ در معاملات و عبادات چگونه است؟
۴. اصل مثبت را تعریف کنید.
۵. ج- اصطلاحات زیر را شرح نمایید:
شبهه مصداقیه مخصّص
امتنال اجمالی
ظن مطلق و خاص
کلی نوع دوم در بحث استصحاب



اداره کل آموزش و تحصيلات تکلیفی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بسمتعالی

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

شماره سندلم

زمان آزمون: ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

نام آزمون: اندیشه اسلامی

عنوان رشته انتخابی دکتری:

داوطلب گرامی

سلام علیکم

لطفاً از پنج مجموعه زیر، تنها چهار مجموعه را انتخاب فرمایید و از هر مجموعه تنها به یک پرسش پاسخ دهید. لازم است از پرنویسی غیر ضروری و ارائه پاسخ‌های مبهم اجتناب کنید.

با آرزوی توفیق

دفتر اول (صد گفتار):

- یکی از گزاره‌های اساسی شهید مطهری در مبحث انسان‌شناسی آن است که: «شخصیت انسان، یک شخصیت مرکب است»؛ این گزاره را توضیح داده و با استفاده از آن، «آزادی معنوی»، «وابستگی آزادی اجتماعی به آزادی معنوی» و «توبه» را تبیین فرمایید.
- «طلب العلم فریضة علی کل مسلم». توضیح دهید که منظور از علم در این حدیث کدام دسته از علوم است؟
- مبانی «ذی حق بودن» در نظام حقوقی اسلام با توجه به مباحث شهید مطهری در مقاله‌ی «مبانی اولیه حقوق از نظر اسلام»، چیست؟ شرح دهید.

دفتر دوم (سیری در سیره معصومان علیهم السلام):

- ضمن بیان معنای «تحریف معنوی»، دو نمونه از تحریفات معنوی حادثه عاشورا را بیان و نقد فرمایید.
- گفته می‌شود که در زمان امام صادق علیه السلام یک فرصت سیاسی مناسب به وجود آمده بود که بنی العباس از آن استفاده کردند. ولی امام صادق علیه السلام، شخصاً از این فرصت استفاده نکردند و قیام نفرمودند. چرا؟

دفتر سوم و هفتم (انسان بر آستان دین، سرشت و سرنوشت):

- معنای ولای اثباتی خاص را روشن کنید و انواع ولای اثباتی خاص را با توضیح لازم بیان فرمایید.
- در مبحث تعلیم و تربیت، از منظر علمای قدیم، «انسان، موجودی است ساختنی و قسمت اعظم تربیت، ساختن است و نه پرورش». در حالی که علمای جدید معتقدند: «تربیت، صرف پرورش و رشد نیروی عقل و اراده‌ی اخلاقی است و انسان را به هیچ چیز - چه خوب و چه بد - نباید عادت داد.» کدام یک از دو نظریه (درباره عادت) کاملاً درست است؟ شرح دهید.
- «معیار شناخت حقیقی این است که در عمل، جواب دهد».
- ضمن نقد این دیدگاه بیان فرمایید معیار شناخت حقیقی چیست؟
- الف) معنای دقیق فطرت چیست؟ ب) منظور از فطریات دانشی و گرایشی چیست؟ ج) دو نمونه از فطریات گرایشی را نام برده و شرح دهید.



اداره کل آموزش و تحصیلات تکمیلی
اداره امور کلاسها و آزمونها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آزمون معارف اسلامی ویژه داوطلبان دوره دکتری

شماره سندلی

زمان آزمون: ۷۵ دقیقه

شماره آزمون: ۳۳ تاریخ آزمون: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹

عنوان رشته انتخابی دکتری:

نام آزمون: اندیشه اسلامی

دفتر چهارم (مقام زن)

۱۰. علت وجوب مهریه و نفقه بر مرد را تحلیل کنید.
۱۱. «حجاب و ایجاد حریم و محدودیت جنسی سبب افزایش التهابها و هیجان جنسی می شود.» جمله مذکور را ضمن بیان دیدگاه شهید مطهری نسبت به نیازهای انسان و نحوه برآوردن آنها نقد کنید.

دفتر ششم (دین و دوران):

۱۲. متن زیر را بر اساس آنچه از کتاب جهاد آموخته‌اید، نقد کنید:
«اسلام گفته است که آن قدر با غیر مسلمانان بجنگیم که یا مسلمان شوند یا باج بدهند؛ یعنی یا تحمیل عقیده یا تحمیل باج. پس اسلام دین زور است و می گوید که یا باید عقیده را بپذیریم یا باج بدهیم.»
۱۳. به صورت مستدل توضیح دهید که:
الف) آیا اسلام رنگ ملیت خاصی (عربی) دارد؟
ب) آیا ملت ایران، اسلام را با تحمیل اعراب مسلمان پذیرفته است؟
۱۴. شهید مطهری در کتاب قیام و انقلاب مهدی عجل الله فرجه شریف به دو نوع انتظار (شبه دیالکتیکی و سازنده) اشاره می کند که هر دو برخاسته از دو نوع نگاه متفاوت به ظهور هستند. به طور دقیق تفاوت این دو را به ویژه از زاویه نگاه تاریخی موجود در هر دو به پدیده ظهور، توضیح دهید.

باسمه تعالی

آزمون معارف اسلامی - آذر ۱۳۹۶
آزمون زبان عربی

شماره صندلی

لطفاً در کادر زیر چیزی ننویسید

نام و نام خانوادگی

.....

لطفاً در کادر زیر چیزی ننویسید

آزمون معارف اسلامی - آذر ۱۳۹۶
آزمون زبان عربی

أ ب ج د
 -۲۵
 -۲۶
 -۲۷
 -۲۸
 -۲۹
 -۳۰
 -۳۱
 -۳۲
 -۳۳
 -۳۴
 -۳۵

أ ب ج د
 -۱۳
 -۱۴
 -۱۵
 -۱۶
 -۱۷
 -۱۸
 -۱۹
 -۲۰
 -۲۱
 -۲۲
 -۲۳
 -۲۴

أ ب ج د
 -۱
 -۲
 -۳
 -۴
 -۵
 -۶
 -۷
 -۸
 -۹
 -۱۰
 -۱۱
 -۱۲



آزمون ۳۳ معارف اسلامی ویژه داوطلبین ورودیه دوره دکتری

زمان آزمون : ۷۵ دقیقه

عنوان رشته انتخابی: تمامی رشته‌ها

عنوان آزمون: عربی

- ۱- ما هو الميزان الصرفي للكلمتين (مُسَيِّجِد، مَأْيُوس، صِلَة) بالترتيب؟
أ. فُعَيْعِل، مَفْعُول، فِلَة ب. مُفَعَيْل، مَفْعُول، عِلَة ج. فُعَيْعِل، مَفْعُول، عِلَة د. مُفَعَيْل، مَفْعُول، فِعْل
- ۲- ما هي دلالة الفعلان في؟ ﴿لَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ﴾ ﴿مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّثْلَهَا أَوْ مِثْلِهَا﴾
أ. الماضي، الحال ب. الحال، الاستقبال ج. الاستقبال، الحال د. الماضي، الاستقبال
- ۳- ما نوع الأفعال التالية بالترتيب؟ (اسْتَحَلَّ - اهد - فُزْتُمْ)
أ. سالم، اجوف، مثال ب. مضاعف، ناقص، اجوف ج. سالم، مثال، لفيف د. مضاعف، ناقص، سالم
- ۴- أي من الأفعال التالية مجرد؟
أ. زَلَزَلَ ب. يُثَبِت ج. اَفْشَعَرَّ د. يَخْرُجُ
- ۵- في أي يوجد فعل ناقص التصريف؟
أ. ﴿قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا﴾ ب. ﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ﴾
ج. ﴿وَدَرَيْنِ وَالْكَذِبِينِ أُولَى النَّعْمَةِ وَمَهْلَهْرٍ قَلِيلًا﴾ د. ﴿قَالُوا يَمُوسَى إِنَّ لَنَا نَدْخُلَهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا﴾
- ۶- ما هو الصحيح في مضارع هذه الأفعال؟
أ. خَفَّ ← يَخْفُ ب. نَسَخَ ← يَنْسَخُ ج. شَرَفَ ← يَشْرَفُ د. قَلِقَ ← يَقْلِقُ
- ۷- ما هو الصحيح في مجهول هذه الأفعال؟
أ. تَعَاهَدَ ← تُعَاهَدُ ب. تَعَلَّمَ ← تُعَلَّمُ ج. ذَهَبُوا به ← ذَهَبُوا د. نَزَلَتْ ← نَزَلَتْ بِهَا
- ۸- أي ليس مؤنثا معنويًا؟
أ. أسماء ب. مصر ج. أخت د. سلمى
- ۹- ما هو الصحيح في تشنية وجمع كلمة «الأولى»؟
أ. الأُولَيَاتِ - لا تُجْمَعُ ب. الأُولَيَاتِ - الأُولَاتِ ج. الأُولَانِ - الأُولَيُونَ د. الأُولَيَاتِ - الأُولُونَ
- ۱۰- أي من الأسماء التي تحتها خطٌ ليس ملحقا بالمشئى؟
أ. ﴿رَبَّنَا أَمَتْنَا أَتْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا أَتْنَتَيْنِ﴾ ب. ﴿كَلِمَاتِ الْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أَكْلَهَا﴾
ج. ﴿إِنَّمَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا﴾ د. ﴿وَمِنَ الْمَعْرِزِ أَتْنَتَيْنِ﴾

١١- ما هي علامات الإعراب بالترتيب؟ ﴿مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنَ بَعْدِي اسْمُهُ

أَحْمَدُ﴾

أ. تقديرى، أصلى، تقديرى، نيابى

ب. نيابى، تقديرى، تقديرى، أصلى

ج. تقديرى، تقديرى، أصلى، نيابى

د. نيابى، أصلى، تقديرى، أصلى

١٢- أيُّ خطأ؟

أ. ما جاءت إلّا زينب.

ب. طلّع الشمسُ اليومَ في الساعة السادسة صباحًا.

ج. ذهبَ اليومَ مريمُ إلى الجامعة.

د. تكلمَ نسوةٌ حولَ امرأةٍ العزيز.

١٣- في أيِّ من الآيات الآتية يكون الفاعل مصدرًا مؤوّلًا؟

أ. ﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ﴾

ب. ﴿رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ﴾

ج. ﴿قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ﴾

د. ﴿وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾

١٤- ما نوع المنادى في عبارة «يا مَنْ اسْمُهُ ذَوَاءٌ»؟

أ. مفرد نكرة مقصودة

ب. مفرد معرفة

ج. مضاف

د. شبه مضاف

١٥- ما الصحيح في إعراب «جميعاً» في الآية الكريمة: ﴿وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا﴾؟

أ. تمييز

ب. حال

ج. تأكيد

د. مفعول به لفعل محذوف

١٦- هو الخطأ في إعراب قوله تعالى: ﴿وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا﴾؟

أ. هودا: خبر كان ومنصوب

ب. نصارى: منصوب تقديرًا بالتبعية

ج. حنيفا: حال لـ«ملة» ومنصوب

د. إبراهيم: مجرور بالفتحة

١٧- ما نوع كلِّ من الاستثناء والمستثنى في الآية: ﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ﴾؟

أ. متصل، واجب النصب

ب. متصل، جائر الرفع على البدلية

ج. منقطع، جائر الرفع

د. منقطع، واجب النصب

١٨- في أيِّ من الآيات التالية لا يوجد التابع المؤكّد؟

أ. ﴿إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا﴾

ب. ﴿قُلْ إِنْ أَمَرَ كُلُّهُ يَلَهُ﴾

ج. ﴿السَّابِقُونَ السَّابِقُونَ. أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ﴾

د. ﴿فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِكِ﴾

١٩- ما دورُ «زيد» في هذه العبارة: علىُّ هو الضاربُ الرَّجُلِ زيدٍ؟

أ. عطف بيان

ب. توكيد

ج. مضاف إليه

د. بدل

٢٠- الإضافة في عبارة «أنا مُكْرَمٌ عليّ البارحة»؟

أ. إضافة مجازية

ب. إضافة معنوية

ج. إضافة لفظية

د. يجوز اعتبارها لفظية أو معنوية

٢١- أيُّ صحيح؟

أ. نِعِمَ عليّ!

ب. بِئْسَ عَمَلُكَ!

ج. ساءَ عملاً الرئاءُ

د. عليّ حَبْدًا!

٢٢- ما الصحيح في إعراب (ما) في الآية المباركة: ﴿بِسْمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾؟

- أ. اسمٌ مرفوعٌ على الفاعلية
ب. اسمٌ منصوبٌ على التمييز
ج. حرفٌ زائدٌ لا محلٌّ له من الإعراب
د. حرفٌ مصدرِيٌّ، هو و صلته في محل رفعٍ

٢٣- في أي آية لا يوجد «من» الزائدة؟

- أ. ﴿إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ﴾
ب. ﴿وَمَا لَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ﴾
ج. ﴿فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ﴾
د. ﴿هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا﴾

٢٤- عَيِّن الخَطَأَ في إعراب قوله تعالى: ﴿أَيُّ مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى﴾؟

- أ. (أَيًّا): اسم شرط جازم، مفعول به منصوب محلاً
ب. (ما): زائدة
ج. (تدعوا): مضارع مجزوم، فعل الشرط
د. (الأسماء): مبتدأ مؤخر، مرفوع

٢٥- في أي لا يجب تقدير «أن» الناصبة؟

- أ. ﴿وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ﴾
ب. ﴿فَالْتَقَطَهُ آءالُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا﴾
ج. ﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ﴾
د. ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾

اقرأ النصين التاليين ثم أجب عن الأسئلة :

النص الأول:

كنتُ عائداً مع والدي من السوق، كان الوقت ظهراً و كان الحرّ شديداً . شاهدتُ من نافذة السيارة، رجلاً عجوزاً . كان الرجل يحمل حقيبة كبيرة فوق رأسه و كان يمشي في بطء شديد .

قلتُ لوالدي : " هل ترى ذلك الرجل المسكين ؟ " أجاب والدي : " نعم، سيسقط من التعب ". قلت لوالدي : "الرجل يحتاج إلى المساعدة وقد قال النبي (ص) : الله في عون العبد، ما دام العبد في عون أخيه. "

أوقف أبي السيارة بالقرب من الرجل العجوز، فتحتُ باب السيارة و نزلتُ ثم وقفتُ أمام الرجل و قلت له في أدب : " يا جدي أرجو أن تركب معنا في السيارة و سنأخذك إلى المكان الذي تُريده ". ابتسم الرجل، فأخذتُ حقيبته و وضعتها في السيارة ثم فتحتُ له الباب .

كان الرجل يُريد أن يزور ولده و قد انتظر الحافلة طويلاً ، فلم تحضر ، فقرّر أن يذهب سيراً على الأقدام . أتجهنا بالسيارة أولاً ، إلى المكان الذي يُريده الرجل، و عندما وقفتِ السيارة أمام منزل ولده ، فتحتُ له باب السيارة و حملتُ له الحقيبة ثم وضعتها له أمام باب المنزل .

شكرتُ الرجل و كان يبتسم في سعادة ، أمّا أنا فقد كنتُ مسروراً طوال ذلك اليوم .

٢٦ - ماذا كان الرجل يحمل فوق رأسه ؟

الف - حقيبة
ب - بضائع كثيرة

ج - لم يكن يحمل شيئاً
د - حقيبة كبيرة مملوءة بالملابس

٢٧ - الوالد

الف - ذكر حديثاً من الرسول (ص) .
ب - أوقف السيارة قرب العجوز .

ج - طلب من ولده أن ينزل من السيارة .
د - ما أراد أن يساعد العجوز .

٢٨ - الرجل العجوز

الف - وافق على الذهاب بالسيارة .

ب - كان يبحث عن عنوان اخيه .

ج - وضع حقيبته في السيارة .

د - طلب من الوالد و الولد أن يأخذه إلى بيت ابنه .

٢٩ - بعد أن إنتظر الرجل العجوز الحافلة طويلاً.....

الف - بحث عن عنوان ولده .

ب - ركب سيارة الأجرة .

ج - قرّر أن يذهب سيراً على الاقدام .

د - استمرّ في انتظاره .

٣٠ - ما هو الخطأ ؟

الف - فتح الولد باب السيارة للعجوز .

ب - في النهاية شكر الوالد و ولده العجوز .

ج - صار الولد مسروراً ذلك اليوم .

د - كان العجوز يحتاج إلى المساعدة .

النص الثاني:

حضر إليّ ذات صباح مندوب إحدى الصحف، وأخبرني أنّ مكاني محجوز في الطائرة الذاهبة إلى الإسكندرية ، في اليوم الذي أختاره والساعة التي أهددها ، فترددت ... ولكنه أسرع يقول لي : إنّ سفر الأستاذ في الطائرة له قيمته من الوجهة الصحافية !

فنظرت إليه بذهن شارد، وقلت كالمخاطب لنفسي : وإذا سقطت الطائرة بالأستاذ ؟

فأسرع يقول دون أن يتبصّر في قوله : يكون أحسن وأتمّ ، فهو كذلك خبر له قيمته من الوجهة الصحافية ، فأفقت في الحال : شيء جميل !

وتنبّه الصحفي لزلّة لسانه ، وارتبك واعتذر ، ومضى يزين لي الهبوط من السماء إلى الأرض والصعود إلى السماء ، ويتحدّث عن جمال الرحلة الجويّة في ذاتها بغضّ النظر عن المقال المطلوب ، وتمّت الغواية ، وقبلت آخر الأمر ، وانصرف عني الصحفي راضياً ظافراً في الحالين : مقالتي أو حياتي !

وجاء يوم السفر إلى المطار ، ودقّ الجرس ، ووقفت الطائرة المسافرة تأخذ مؤوتتها من الزيت والبنزين، وتمّ وزني مع عصاي ستين كيلو غراماً ،

لا أكثر ولا أقلّ ، وطلب إليّ موظفو الشركة المبادرة بالركوب ، فالتفت يميناً وشمالاً ، فقال لي أحدهم : أنتتظر أحدا ؟

فأومأت بالإيجاب ، فقال : فات الوقت ، ولن يأتي أحد ، والطيارة قائمة تفضّل .

من حسن حظّك أنّه ليس اليوم في الطائرة غيرك ، وجذّبتني موظّف المطار من ذراعي في رفق ، ومشينا حتّى دنونا من السلم المدلّي من باب الطائرة ، وليس بها أحد حقيقة ... فما تمالكت ، وقلت للموظّف في ذعر : أنا وحدي في الطائرة ؟

- نعم ، من حسن الحظّ ، كأنك قائم بطائرة خاصّة .

- لا ... لا ... أشكركم جداً ، لا ضرورة لقيام طائرة خاصّة من أجلي ... هذا شرف عظيم .

وأردت أن أبتعد عن السلم ، وأن أهرب من المطار ، ولكن فجأةً ظهرت سيارة تأتي مسرعة ، لمحت فيها الصحفي ، وكان قد أخبرني أنّه ربّما جاء إلى المطار لتوديعي ، فلم أجد مفرّاً ، وعُدت إلى السلم صاغراً ، وأنا ألوح بيدي في

غير حماسة ردًا على تحيته الخالصة وتوديعه الحارّ، وأجلسني الموظف المختصّ في آخر مقعد قرب الذيل ، وأراني مكان القطن أضعه في أذني إذا أزعجني صوت المحرّكات ، وأراني آنية من الورق تنفّعي إذا أصابني دوار وقيء ، وأقفل عليّ الباب ورفع السّلم ، وأديرَت المحرّكات ، وارتفعت وأنا أقول في نفسي : وستزفّ التهاني إذا سقطت الطائرة فإنّ الجرائد ستنشر الخبر تحت عنوان ، «ولكنّ الله سلّم» إذ لم يكن بالطائرة من حسن الحظّ ركّاب ، فما أجمل هذه النهاية ! ولم تلبث الطائرة أن امتطت الجوّ ، وثبتت عليه ، ومخرت فيه ، ولم يعد يخيل إليّ أنّي معلق في الفضاء.

٣١. أي من الإجابات خاطئة ؟

أ. كان الأستاذ يخاف من السفر بالطائرة
ب. كان الصحفي يريد غواية الأستاذ ليركب الطائرة

ج. كان الأستاذ يريد السفر بالطائرة إلى الإسكندرية فعلا
د. بقي الأستاذ فريدا وحيدا في الطائرة المغادرة إلى الإسكندرية

٣٢. لماذا كانت الجرائد ستنشر خبرا تحت عنوان «ولكنّ الله سلّم» ؟

أ. لأنّ الطائرة تُقلّ عددا كبيرا من الركّاب
ب. لأنّ سفر الأستاذ بالطائرة له قيمته من الوجهة الصحافية

ج. لأنّه لم يكن ركّاب يسافرون بالطائرة لحسن الحظّ
د. لأنّ الأستاذ وصل إلى الإسكندرية في صحّة و سلامة

٣٣. ماذا لم يشاهد الأستاذ في الطائرة ؟

أ. شاهد آنية من الورق يستعملها إثر تعرّضه للدوار أو القيء
ب. شاهد أنّ الطائرة خالية من الركّاب

ج. شاهد القطن الذي يضعه في أذنه حال انزعاجه بصوت المحرّكات
د. شاهد الصحفي جلس في مقعد قرب الذيل

٣٤. ما هو الخطأ في المرادفات ؟

أ. الذّعر : الرفق
ب. امتطى : ركب
ج. مدلّى : معلق
د. محجوز : مأخوذ من قبل

٣٥. ما هو الصحيح ؟

أ. كان الصحفي يودّع الأستاذ في غير حماسة
ب. استطاع الأستاذ أن يهرب من ركوب الطائرة
ج. سقطت الطائرة و مات الأستاذ
د. استطاع الصحفي إقناع الأستاذ بالسفر بالطيارة أخيرا